

УДК 811.111'42

Борисович О. В.

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ОНЛАЙН-МЕДІА)

У статті проведено аналіз оглядів телевізійних серіалів (*TV recaps*) в онлайн-медіа. Описані жанрові характеристики цього типу тексту у змістовому та структурному аспектах. Розглядається історія виникнення і становлення жанру та його роль у сучасних Інтернет-ЗМІ. У результаті дослідження визначено жанротворчі ознаки оглядів телевізійних серіалів.

Ключові слова: жанр, онлайн-медіа, огляд, оцінка, діалогічність.

Борисович О. В. Жанровые особенности обзора телесериалов (на материале англоязычных онлайн-медиа). – Статья. В статье представлен анализ обзоров телевизионных сериалов (*TV recaps*) в онлайн-медиа. Описаны жанровые характеристики этого типа текста в смысловом и структурном аспектах. Рассматривается история возникновения и становления жанра и его роль в современных Интернет-СМИ. В результате исследования выявлены жанрообразующие признаки обзоров телевизионных сериалов.

Ключевые слова: жанр, онлайн-медиа, обзор, оценка, диалогичность.

Borysovych O. V. Genre features of TV recaps (based on English online media). – Article.

The article provides an overview of the TV recap as a genre of online media and examines its structural components and communicative functions. The paper focuses on the origin of the genre, its development in recent years and the role it plays in modern TV culture. The main genre characteristics of the TV recap have been analyzed.

Key words: genre, online media, recap, critical review, dialoguing.

Одним із актуальних аспектів сучасних лінгвістичних досліджень є опис і класифікація жанрової системи Інтернет-дискурсу. Дослідники виділяють традиційні «паперові» жанри, перенесені в онлайн, та віртуальні жанри, що виникли безпосередньо в мережі Інтернет [7]. У статті ми розглядаємо жанр огляд телевізійного серіалу (англ. *TV recap*), що ще не був об'єктом спеціального дослідження. За визначенням Оксфордського словника англійської мови *recap* (скорочено від *recapitulation*) означає «повторення у стислому вигляді; резюме, підсумовування» або «підсумовувати» [11]. У телевізійній термінології *TV recap* має декілька значень. Традиційно *recap* (або *recap sequence*) використовується в телевізійному серіалі як наративний прийом, для того, щоб нагадати глядачу про події, які сталися раніше. Як правило, це короткий монтаж важливих сцен із попередньої серії із уривками діалогів або закадровим голосом, що коротко переказує основні сюжетні лінії [12]. *TV recap* – це також стаття на веб-сторінці онлайн-ЗМІ або блог, де автор переказує та водночас оцінює сюжет однієї серії або одного випуску телевізійного шоу. У вітчизняних онлайн-виданнях, де цей жанр поступово набуває популярності, за відсутності точного українського чи російського відповідника, інколи використовується калька з англійської «рекап» (укр./рос.), а також похідне дієслово «рекапить» (рос.), але більш поширеним є термін огляд. У журналістиці огляд розуміють як опис, підведення підсумків, розгляд або вивчення певної теми. У нашому дослідженні огляд серіалу визначаємо як статтю в онлайн-виданні, що публікується після виходу серіалу в ефір, у якій переказується сюжет серії та дається її оцінка.

Телевізійні огляди вже привертали увагу дослідників в аспекті наратології та семіотики, як важливий елемент орієнтування глядачів у наративному просторі серіалу. У межах такого підходу стислий огляд попередньої серії розглядають як вид паратексту (*orienting paratext*), який активізує спогади глядачів про місце, час, персонажі та ключові події минулих серій. За класифікацією французького дослідника Ж. Женетта, термін паратекст використовується на позначення таких компонентів, як заголовок, зміст, епіграф, передмова та інших текстів, що виконують функцію допомоги читачу [4]. У дослідженнях, присвячених телевізійним серіалам, до паратекстів відносять трейлери, *TV recaps*, обкладинки DVD, постери, фан-арт та інші дотичні до серіалу тексти (*surrounding texts*), що виконують різні функції [9].

Мета дослідження полягає в тому, щоб визначити та описати структурно-змістові особливості жанру *TV recap* на англійськомовних веб-сайтах. Під жанром розуміють стійкий тип тексту, об'єднаний єдиною комунікативною функцією, а також схожими композиційними та стилістичними ознаками [1, с. 255].

Об'єктом нашого дослідження є огляди окремих серій (*TV recaps*) американських та британських телесеріалів. **Предмет** дослідження становлять жанрові характеристики текстових оглядів серіалів (*TV recaps*), зумовлені особливостями віртуальної медіасфери та специфікою виробництва і перегляду телесеріалів.

Матеріалом дослідження стали тексти англійськомовних оглядів телесеріалів на спеціалізованих британських та американських сайтах, присвячених кіно та телебаченню (*The Vulture*, *TV Line*,

EW= entertainment weekly), та в тематичних рубриках онлайн-версій The Guardian та The New York Times. Усього було проаналізовано 100 рецензій за 2014-2016 роки.

Перш ніж перейти до аналізу специфіки цього жанру телевізійної онлайн-критики, розглянемо зовнішні фактори, що сприяли його виникненню та розвитку в останні роки. Перші онлайн-огляди з'явилися ще всередині 1990-х у фанатському середовищі, де глядачі обговорювали серіали та обмінювалися враженнями. Television without pity (або TWP) став першим англomовним сайтом, що зібрав широку аудиторію, викладаючи резюме кожної серії популярних на той час серіалів та реаліті-шоу. На відміну від друкованих видань, де огляди серіалів публікували під час виходу першої чи останньої серії або для аналізу телепродукції загалом, творці сайту TWP надавали детальний опис кожної серії із подальшим її обговоренням і представляли точку зору телеглядача. За останні десятиліття, які інколи називають «золотим віком телебачення», телевізійні серіали в США та Британії набули надзвичайної популярності. Вони мають великі рейтинги, привертаючи мільйонну аудиторію на телебаченні та в мережі Інтернет. З ростом популярності телевізійних шоу і серіалів *TV recap* став одним із розповсюджених жанрів не лише в спеціалізованих Інтернет-виданнях, присвячених телебаченню, але також на сайтах періодичних видань, на форумах та у соцмережах, де групи користувачів обговорюють серіал одночасно з трансляцією серії. Такий інтерес серед глядачів пов'язують із трансформацією телеаудиторії та можливостей перегляду телебачення під впливом нових цифрових технологій. Деталізовані огляди телесеріалів виконують подвійну функцію: з одного боку, вони допомагають телеглядачам розібратися в чисельних сюжетних лініях, властивих серіалам, а з іншого, – стають майданчиком для дискусії у коментарях [10], який сайти використовують із комерційною метою, щоб збільшити відвідуваність. Наприклад, розбір та оцінка сюжету популярних серіалів на сайті the A.V. Club мають понад мільйон унікальних відвідувачів у місяць [10].

TV recap як віртуальний жанр характеризується гіпертекстуальністю (має нелінійну структуру, містить посилання на інші джерела інформації), мультимедійністю (використовує фото, відео, анімовані зображення) та інтерактивністю (автор має можливість контакту з читачами через веб-коментарі). Обсяг статті залежить від того, наскільки детальним є переказ серії та авторські коментарі. Як показав аналіз, середній обсяг проаналізованих оглядів серіалів (*TV recaps*) складає біля 5000 знаків.

Аналізуючи онлайн-телекритику, важливо розрізняти жанри рецензії та огляду, головна відмінність між якими полягає в реалізації інформаційної функції. На відміну від рецензії, де авто-

ру важливо зацікавити потенційного глядача, але зберегти інтригу і не розкрити сюжет [3, с. 107], огляди адресовані тим, хто вже подивився серію. Проведений аналіз показав, що повний переказ серії із розкриттям всіх сюжетних ліній є базовою частиною змістової структури телевізійного огляду, на яку накладаються оцінка та аналіз. На сайті може міститися попередження про можливі «спойлери», тобто інформацію про серіал, яка руйнує очікування або ефект несподіванки для глядача.

Жанрова специфіка зумовлює структурно-композиційні особливості тексту оглядів. У порівнянні з рецензіями, які мають чітку структуру і складаються із декількох функціонально-тематичних блоків, що виконують конкретну прагматичну задачу [3, с. 106], огляди мають більш довільну структуру. У структурній моделі огляду телесеріалів можемо виділити такі компоненти: заголовок, підзаголовок, вступ, основний текст, де міститься переказ сюжету та оцінка, висновок, звернення до читачів залишати свої коментарі на сайті та додаткова інформація (інформація про акторів, інші серіали, новини кастингу тощо).

Як показало наше дослідження, обов'язковими елементами оглядів є переказ сюжету з різним рівнем деталізації, що складає базу тексту, та оцінка. Наявність інших функціонально-тематичних блоків, таких, як вступна частина, де автор нагадує про ключові події попередньої серії, окремий критичний блок, де детально аналізуються такі аспекти серії як акторська гра, сценарій тощо та додаткова інформація, пов'язана із серіалом, є довільними, а їх об'єм та пропорціональне співвідношення досить варіативні.

Однією із визначальних рис оглядів серіалів (*TV recaps*) як жанру онлайн мас-медіа є діалогічність та ефект інтимізації для зменшення дистанції між автором та читачем. Під інтимізацією розуміють вираження суб'єктивно-емоційного сприйняття та оцінки дійсності, що дозволяє автору не лише висловити свою думку, але і залучити читачів до дискусії, впливати на їх думку, або формувати певну зворотну реакцію [4; 6; 8].

В онлайн-жанрах завдяки інтенсифікації зв'язку змінюється відношення «автор» – «читач». Автор робить огляд серії з позиції не просто критика, а зацікавленого телеглядача або фана, точніше одного з глядачів, що відображається у використанні інклюзивного займенника *we* (=viewers), який створює ефект спільності дій, тобто перегляду серії та обговорення отриманих вражень: *As viewers, we're privy to the other end of the call – and surprise, surprise, Epifanio isn't exactly being honest* (14). Особові займенники *we, us, our* використовуються, коли автор:

1) описує побачене на екрані

When a maid comes into Sara Harvey's hotel room, we see a studded leather glove on the floor (14);

2) виділяє інформацію, отриману під час перегляду серії

It's one of the "rumors" Velcoro tells his new partner she's likely to hear about him, that he killed a man who hurt his wife (we later find out this is true), he's beholden to a mobster (we already know this is true) and that he has some terrible habits (duh) (15);

3) акцентує увагу на очікуванні глядачів від серії

She has a great new haircut and obviously assumes that Pete is covering up for an affair, but then she tells us what we really want to know (18);

4) дає оцінку серії

This is the kind of silly but brilliant detail we watch Downton for (16);

5) веде діалог з читачами

So let's consider Don's looks: Recently, hasn't he seemed a bit less stylish and a lot more haggard? (18);

6) веде діалог з авторами серіалу від імені глядачів

Every character was forced to intone the words: "I feel that the war has somehow changed me." We know. Let us see how. Don't tell us. Stop telling us everything. Show us, for pity's sake (16).

Для автора адресат є безпосереднім учасником обговорення серіалу з яким він ділиться своїми враженнями. Як показав аналіз мовного матеріалу, діалогічний ефект в оглядах серіалів досягається:

1) через звернення до читачів із використанням особових займенників I і you

Long story short, I can't wait to tag along on that ride in 2017. How about you? Is this how you hoped GMW's big "triangle" would be resolved? (15).

I don't know about you, but I need to watch The Big Lebowski right now, Cassidy be damned (14);

2) за допомогою звернення folks/friends/guys/people/commenters etc.:

Well, folks – after watching closely for an entire hour, I still have no idea who's dead and who's alive on this show (14). / Commenters, you always seem to hate when we criticize Weiner, but this was our least favorite episode of the season (18);

3) через використання вигуків

Not sure we need an umpteenth TV monologue about the futility of marriage. That said, pretty hard to divorce oneself from this show. Hey-oh! (18). / Louise, we're pleased to learn though, gets off with six months probation. Whew (15). / The dramatic escapade ended, as all episodes should, with a heart-to-heart at the bay window, in which Riley reminded Maya that no matter who enters and/or leaves their lives, she'll always be her "extraordinary relationship." D'aww (15). / At last, before a full house, Jesse placed his long-distance call, and... pfft. It didn't seem to go through (15);

4) через використання сигналів зворотного зв'язку (back channel responses) [13], таких, як right, uh-huh, hmm, mhm, yeah

As Episode 4 of 10 nears a close, Ben finds a new friend in classmate Amy, Theresa is mysteriously offered a recently vacated (hmmm...) Realtor job and Ethan plots to hide Peter from those who demand him dead (15). / And ginger Lavinia claiming that she's "not interested in that side of things". Yeah, right (16).

Характерною рисою досліджуваного жанру є опис серії як персонального переживання, яким автор хоче поділитися з читачем. На перше місце виходить суб'єктивна думка автора, який описує свої емоції та враження від серії, використовуючи розмовну лексику та лексику з яскравим емоційним забарвленням, а також стилістичні засоби: метафори, епітети і гіперболи [2].

True Detective's stylized writing is sharp, the plot is gripping and the opening credits so chilling (anyone else really, really creeped out by that Leonard Cohen song?) that I'm definitely in to find out what they have planned for the season (15). / An irritating episode, it pains me to write (I remain loyal to the show in spite of recent disappointments) (16). / I'll admit this twist had my jaw picking up fibers from my living-room carpet (15). / If this is really Kalinda's last episode – I'm kinda stoked she left as she lived, enigmatic, shadow-like, always willing to do what needs to be done for her well-being and the benefit of those around her (15).

Важлива роль у створенні діалогічного ефекту належить засобам експресивного синтаксису, зокрема, парентетичним конструкціям: *Sara tries to tell Emily she was looking out for her – that's new! – and Jenna goes, "Stop talking, Sara. That's enough." Man, she is cruel to her lackeys! (14). / She could, however, tease that this particular moment introduces a "new threat to Liza." (Oh, did you think that would be the only thorn in her side this season?) (15).* Як показав аналіз, частотність їх вживання та різноманітність функцій, які вони виконують, дозволяють говорити про вставні конструкції як про типову рису телевізійних оглядів.

Додатковий емоційний вплив на читача реалізується за допомогою мультимедійних засобів, шрифтового виділення тексту та засобів пунктуації: *Regardless, next Thursday you'll get sooooo many answers, one of which I absolutely did not see coming (15). / He then evades all of Peter's questions – they really are meant for Alicia – and then simply tells Peter, "You're in my way." At this point, I am LOVING THIS. (14) / But after the clerk mentions that he triggered the silent alarm, she shoots him (!) and one of the thieves (!!), whom she clearly knows (15).*

Отже, як показав проведений аналіз, домінантною комунікативною метою жанру TV ресар є ознайомлення читачів із змістом серії. Переказ сюжету окремої серії становить базовий структурний елемент огляду серіалів. Оцінка серії поєднується із переказом сюжету, характеризується суб'єктивністю і емоційністю. Текстам цього

жанру властивий особливий характер взаємодії автора і адресата, де автор аналізує серію з позиції зацікавленого глядача. Ефект діалогу з читачем створюється за рахунок різнорівневих мовних засобів: прямого звертання до адресата, вживання

розмовної лексики та використання стилістичних засобів. Метою подальшого дослідження є аналіз композиційної організації огляду серіалу та визначення ролі засобів експресивного синтаксису в розгортанні переказу серії.

Література

1. Бахтин М.М. Проблема речевых жанров. Эстетика словесного творчества / М.М. Бахтин. – М. : Искусство, 1986. – 270 с.
2. Брежнева Д.Д. Жанрово-стилистические и когнитивные особенности кинорецензии как вида массово-информационного дискурса (на материале современной британской прессы) : автореф. дис. ... канд. фил. наук : 10.02.04 – германские языки / Д.Д. Брежнева ; Моск. гос. гуманитар. ун-т им. М.А. Шолохова. – М., 2013. – 26 с.
3. Ванько Т.Р. Свообразие языка кинорецензии / Т.Р. Ванько // Вестник МГЛУ. – 2013. – № 26(686). – С. 106–111.
4. Женетт Ж. Фигуры : [в 2-х томах] / Жерар Женетт. – М. : Изд-во Сабашниковых, 1998. – Т. 1. – С. 34.
5. Кормилицына М.А. Разговорность как реализация стратегии близости к адресату в современной прессе / М.А. Кормилицына // Язык в движении: К 70-летию Л.П. Крысина / [Отв. ред. Е.А. Земская, М.Л. Каленчук]. – М. : Языки славянской культуры, 2007. – С. 270.
6. Палійчук А.Л. Наративний код інтимізації (на матеріалі англомовного художнього дискурсу) [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук : 10.02.04 - германські мови / А.Л. Палійчук ; Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Х., 2011. – 20 с.
7. Рогачёва Н.Б. Язык и стиль вторичных речевых жанров: на материале Интернет-общения / Н.Б. Рогачёва // Жанры речи. – Саратов : Издательский центр «Наука». – 2009. – Вып.6. Жанр и язык. – С. 127–150.
8. Сабурова Н.А., Голикова А.С. Дискурсивные характеристики непрофессиональной кинорецензии в виртуальном пространстве / Н.А. Сабурова, А.С. Голикова // Вестник ТОГУ. – 2015. – № 3(38). – С. 281–290.
9. Bioni C. The TV Recap: Knowledge, Memory and Complex Narrative Orientation // The Politics of Ephemeral Digital Media Permanence and Obsolescence in Paratexts / Edited by Sara Pesce, Paolo Noto]. – Routledge, 2016. – pp. 228–241.
10. Jurgensen J. The TV recappers: from 'Breaking Bad' to Honey Boo Boo. The Wall Street Journal, Aug. 16, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wsj.com/articles/SB10001424127887324769704579008593725664338>.
11. Oxford dictionaries [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.oxforddictionaries.com>.
12. Recap sequence [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/Recap_sequence.
13. Yngve V. On Getting a Word in Edgewise // V. Yngve / Papers from the Sixth Regional Meeting of the Chicago Linguistic Society, 1970. – Pp. 567–557.

Джерела ілюстративного матеріалу

14. Entertainment Weekly [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ew.com/>.
15. TV line [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tvline.com/>.
16. TV and radio blog [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/culture/tvandradioblog>.
17. TV recaps [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nytimes.com/spotlight/tv-recaps>.
18. The Vulture [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vulture.com/>.